

Prof. dr. docent BANYAI LADISLAU

Este firesc ca acum, la încheierea lucrărilor sesiunii noastre științifice, să exprim, în numele instituțiilor organizatoare, deplina satisfacție pentru această reușită manifestare ce s-a desfășurat aici, la Deva, în apropierea localităților unde s-au semnat acordurile al căror jubileu de patruzeci de ani îl cinștim azi.

Această manifestare este o expresie elocventă a modului cum Partidul Comunist Român înțelege să cinstască trecutul istoric al patriei, lupta dusă de clasa muncitoare, de masele populare, fără deosebire de naționalitate, pentru libertate socială, pentru progres, pentru un regim democratic, pentru socialism.

Ne aflăm la sfârșitul unei reuniuni științifice care a avut un program bogat cu o tematică variată, în cadrul căruia au fost prezentate, de către specialiști din București, Cluj-Napoca, Deva, Tîrgu-Mureș, numeroase referate și comunicări axate pe tratarea semnificației întrunirilor memorabile de la Băcia, Deva și Țebea, în anul 1935.

Toate acestea ne-au dat prilejul și nouă, celor care am participat activ la aceste mișcări, să ne aducem aminte de evenimentele din acei ani memorabili, în care Partidul Comunist Român se afla deja în fruntea luptei împotriva pericolului fascist și mobiliza toate forțele progresiste ale țării în direcția salvării intereselor sale celor mai vitale.

Împreună cu tovarășul Dragoș Toader sîntem singurii în sală care am văzut gorunul lui Horia și mormîntul lui Avram Iancu la Țebea încă în fragedă copilărie, la începutul secolului. Născut și crescut pe plaiurile Zărandului, am putut asculta de mic copil — deși de naționalitate maghiară — povești și legende despre marile mișcări sociale pornite din Munții Apuseni. Desigur, nu puteam să știu atunci că, mai tîrziu, o să-mi revină cîntea să fiu trimis din partea Partidului Comunist Român la eminentul patriot dr. Petru Groza, conducătorul unei noi mișcări țărănești din Țara Moșilor, pentru mijlocirea întîlnirii secrete ce a avut loc la începutul verii lui 1935, la Cluj, între acesta și reprezentanții Partidului. Nu puteam să știu că voi contribui la primele roade ale înțelegerii intervenite între partidul revoluționar al clasei muncitoare și organizația de masă a țărănimii hunedorene, la întîlnirea de la Băcia, unde s-a făcut alianța între Frontul Plugarilor și Madosz. Mă ocleșește un sentiment complex de a fi originar din aceste meleaguri, de a fi participat la evenimente aniversate acum și de a fi, totodată, unul din cronicarii faptelor istorice petrecute acum 40 de ani.

Nu este surprinzător dacă am urmărit cu profundă emoție sesiunea științifică, strădania autorilor de a trata, de pe pozițiile istoriografiei marxiste românești și în spiritul indicațiilor partidului privind valorificarea moștenirii progresiste, a unor momente decisive și personalități marcante din istoria patriei, a mișcării muncitorești, revoluționare și democratice din țara noastră.

Investigațiile conștiințioase, analiza competentă a faptelor istorice a permis participanților la această reuniune să reliefeze o sumă de concluzii și învățăminte deosebit de importante, legate de glorioasa luptă desfășurată de clasa muncitoare, de masele țărănești, de intelectualitatea progresistă, de fiii poporului român și ai naționalităților conclocuitoare, sub conducerea Partidului Comunist Român.

Încheind lucrările acestei sesiuni, țin să relev încă o dată că ea s-a înscris ca una din manifestările de seamă ale istoriografiei noastre contemporane, ca o expresie grăitoare a grijii permanente și a interesului susținut pe care le acordă

Partidul Comunist Român, conducerea sa și personal tovarășul Nicolae Ceaușescu păstrării și valorificării tezaurului de învățăminte și pilde glorioase ale tradițiilor înaintate.

Permiteți-mi ca, în numele instituțiilor organizatoare, să exprim cele mai cordiale mulțumiri gazdelor noastre ospitaliere din Deva care au avut, de fapt, și rolul de principal organizator.

În numele prezidiului sesiunii, mulțumesc celor care au ostenit pentru elaborarea valoroaselor referate și comunicări științifice, precum și tuturor celor care sînteți prezenți și ați ținut să urmăriți cu interes desfășurarea lucrărilor sesiunii.

Cu aceasta, permiteți-mi să declar închise lucrările manifestării noastre științifice.